

БУГАЙЧУК КОСТЯНТИН ЛЕОНІДОВИЧ

завідувач науково-дослідної лабораторії

з проблем протидії злочинності

Харківського національного університету

внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА ВИМОГИ ДО УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У науковій літературі з питань розробки та прийняття управлінських рішень в системі публічного управління та управління персоналом їх зміст розглядають з наступних позицій:

1) як результат вибору суб'єктом управління найкращої альтернативи, спрямованої на розв'язання управлінської проблеми або на вирішення поставленого завдання в наявній чи спроектованій ситуації з метою забезпечення впливу на об'єкт (систему) управління для досягнення цілей організації [1, с. 156-157; 2, с. 10].

2) як продукт творчої, вольової, розумово-психологічної діяльності керівника (суб'єкта управління), що містить вибір цілі, програми та способів діяльності щодо вирішення проблеми або зміни цілі, а його ухвалення як процес, котрий зумовлює появу цього продукту [3, с. 345; 4, с. 10].

У публікаціях з проблематики управління в органах внутрішніх справ та в Національній поліції України управлінські рішення визначають як заснований на законах та підзаконних актах, аналізі та оцінці оперативної обстановки акт відповідного керівника органу поліції, що містить постановку цілей, обґрунтування засобів їх здійснення, прийнятий в установленому порядку [5, с. 175-176; 6, с. 398].

Отже можна сказати, що управлінські рішення, які приймаються в органах Національної поліції України, мають наступні ознаки:

– вони є підвидом державних управлінських рішень, оскільки приймаються центральним органом виконавчої влади, з метою реалізації завдань та функцій визначених для поліції чинним законодавством України;

– рішення являють собою засіб організації діяльності органів та підрозділів Національної поліції, забезпечення виконання нею чинних нормативно-правових актів держави, збереження стабільності її загальної системи, організаційних структур та їх подальшого удосконалення і розвитку;

– приймаються уповноваженими суб'єктами із врахуванням об'єктивних законів розвитку держави та правоохоронної системи країни, в межах визначених повноважень та у відповідності до встановленої процедури;

– приймаються з метою виконання конкретних завдань покладених на поліцейські органи та підрозділи, а також виходячи із наявних проблем та ситуацій, що виникають в повсякденній діяльності органів поліції;

– мають організуючий владний характер, є обов'язковими для усіх виконавців, і у разі необхідності, забезпечується заходами примусового впливу.

Отже на підставі вищевикладеного можна зробити висновок, що управлінські рішення, що приймаються в органах Національної поліції представляють собою усвідомлені, владні волевиявлення компетентних суб'єктів, які є продуктом їх розумово-творчої діяльності, прийняті на основі варіантного аналізу, у встановленому порядку з дотриманням відповідних строків та форми, та спрямовані на виконання завдань та досягнення цілей діяльності системи Національної поліції, забезпечення її стабільності та органічного розвитку.

У якості вимог до управлінських рішень, що приймаються в органах Національної поліції варто виділити такі:

1. Інформаційна та наукова обґрунтованість. Її зміст виражається в тому, що управлінські рішення мають прийматися на основі повної та достовірної інформації (даних), а також актуальних наукових здобутків в галузі теорії управління, публічного адміністрування, менеджменту, адміністративного права, державного управління, психології, управління персоналом тощо.

2. Своєчасність та оперативність, які означають, що рішення повинно бути прийнято у необхідний момент, без випередження або запізнення, а у разі

випадку нештатної ситуації (термінової потреби) воно має ухвалюватися якомога швидше, з метою локалізації та вирішення проблеми.

3. Результативність. Рішення має бути спрямованим на досягнення певного результату, що може бути виражений як кількісними, так і якісними показниками.

4. Реалістичність. Приймаючи рішення уповноважений суб'єкт має враховувати усі наявні можливості та ресурси, що є в його розпорядженні, а також об'єктивні чи суб'єктивні обмеження і можливості.

5. Правомірність. Вимога правомірності містить у собі наступні складові елементи:

– управлінське рішення має відповідати нормам чинного законодавства України, підзаконних актів, в т.ч. актам системи МВС України та раніш прийнятим рішенням в системі Національної поліції;

– рішення має прийматися уповноваженим суб'єктом в рамках його компетенції, що може визначатися як окремими наказами нормативного характеру, так і інституціональними кадровими документами;

– управлінське рішення повинно прийматися у визначені строки (якщо цього вимагають нормативні акти) та у відповідній формі, що визначається вимогами до його зовнішньої форми та елементів оформлення.

6. Ясність та точність. Рішення має бути сформульовано і за необхідності викладено якомога зрозумілою мовою, з точним визначенням дій, строків та адресатів рішення, щоб не допустити двоякого трактування. У випадку письмової форми, рішення повинно бути позбавлене внутрішніх суперечностей між його частинами, а вони, в свою чергу, мають бути об'єднані між собою причинно-наслідковими зв'язками.

7. Комплексність та повнота змісту. Ця вимога до управлінського рішення говорить про те, що рішення має враховувати та містити усі необхідні для його виконання аспекти: заходи, час, перелік виконавців, необхідну аналітичну інформацію, ресурси для реалізації, прогноз наслідків прийняття (якщо цього вимагає характер рішення).

8. Адаптивність. Зміст рішення має бути таким, що за зміни зовнішніх або внутрішніх умов його можна було адаптувати (змінити) до них, з метою збереження його відповідності та актуальності.

9. Ефективність, яка означає те, що управлінське рішення повинно бути спрямоване на досягнення намічених цілей із найменшими затратами економічних та людських ресурсів.

10. Антидискримінаційність. Ця вимога впливає із вимог Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» та постанови Кабінету Міністрів України «Питання проведення гендерно-правової експертизи», які зазначають, що рішення не повинно містити обмежень та переваг на основі соціального статусу, статі, матеріального становища, посади, релігійних переконань його адресатів.

Список використаних джерел:

1. Євтушенко О.Н. Державне управління (Основи теорії державного управління): [навчальний посібник у трьох частинах]. Ч. 1. Основи теорії державного управління. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 268 с.

2. Орлів М.С. Підготовка і прийняття управлінських рішень: навч.-метод. матеріали. Київ: НАДУ. 2013. 40 с.

3. Мала Н.Т. Мистецтво прийняття управлінського рішення. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. Вип. 2014. С. 345-351.

4. Смирнов Э.А. Разработка управленческих решений: учеб. для вузов. М.: Юнити-Дана. 2002. 271 с.

5. Управління органами Національної поліції України: підручник; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Стильна типографія. 2017. 580 с.

6. Плішкін В.М. Теорія управління органами внутрішніх справ: підручник; за ред. канд. юрид. наук Ю.Ф. Кравченка. К.: Національна академія внутрішніх справ України. 1999. 702 с.